

מסורת הש"ס

(א) ממוז (ג) נס לאתה
 ח' (ד) נס לאתה (ו) י' ס"א
 ואימא עיקב דרתיב ביה
 ויררה לו השמש והוא
 מיבעי ליה שמש שבאה
 בעבורו ודחה בעבורו קא
 כ' (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג)
 (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט)
 (כ) (כא) (כב) (כג) (כד) (כה)
 (כו) (כז) (כח) (כט) (ל)
 (לא) (לב) (לג) (לד) (לה) (לו)
 (לז) (לח) (לט) (מ) (מא) (מב)
 (מג) (מד) (מה) (מז) (מח)
 (מט) (נא) (נב) (נג) (נד) (נה)
 (נו) (נז) (נח) (נט) (סא) (סב)
 (סג) (סד) (סה) (סז) (סח) (סט)
 (סז) (סח) (סט) (סז) (סח) (סט)
 (סז) (סח) (סט) (סז) (סח) (סט)

גליון הש"ס

גמרא בבאן ואילך בתב
 הושע' עי' (מגילה) [מסכת]
 דף י' ע"ג: ר"ב ד"ה ס"ח
 בו' ד"ה י"ד: עין
 משניות ופסוקים ביבנה מ"מ
 ח"א"מ סימן ק':

הגהות הב"ח

(א) נס' עי' כולן הקצ"ה אמר
 ומש' כותב כ"ל ומכ' ד"ה
 אומר נחמק: (ג) ר"ש ד"ה
 ל"א הכי גרסינן למתניתא
 וכו' בני קנה סוף. וגרסינן
 כולן קא חשיב אברהם
 וקא חשיב איתן והאמר
 רב כי ומושג איתן
 האזרחי דקא חשיב הכא
 יעקב דרתיב ביה ויררה
 לו השמש הקצ"ה:

מוסף רש"י

אפשר ס"ת חסר את
 אחת. ומש' קורא לו
 הספר התורה הזה (מחזיק
 כ"ל). והתב' אומר ומשה
 אומר וקרא חשיב אברהם
 אזרחי כדי שלא יעשה וכתב
 (שם) ויבשה כותב בדמיו.
 וכל אלה אמר איתן מניח
 לערו כו'. כמו שבאר
 בר' פסוק קרא אלו כו'.
 שלא היה אומר איתן משום
 קדמות הו' (שם). שכתב
 פסוקים שמבורה. מיימת
 שם משה יחיד קורא
 אותן. אלס אמר קורא
 ואין מפסוק איתן כי
 לעמוד אמר לקרות (שם)
 שלא לפסוק כפולתו של
 יסוד עולם (מחזור ויטור
 ט"ו ח'). הואיל ואשתנו.
 נכתב דמשה. אשתנו.
 משל פסוקי דס"ת (שם).

מוסף תוספות

א. וי"ג ע"ד ולו. משע"ל:
 ב. שאין עומד על הקורא
 שליח ציבור שמחזין עליו.
 ג. ש' כ' כרי שלא יאזכר
 שיהושע הוא כתוב. כ"י
 מ' ש' ד'. ויל אמר איוב
 לא היה מחולפת ששתיה
 דר"ל. דתמן אמר ר"ל
 בשם בר קפרא בימי
 אברהם היה. והכא אמר
 איוב לא היה. מאי לא היה,
 ביטוריים שנכתבו עליו.
 כמחשתי רבה סוף פרשת ויחי.
 ה. אלא. שס.

רבינו גרשום

ליום השבת שנאמר שבטיל
 אדם הראשון ועל ידי [נ']
 וקדם הני דקא חשיב (א)
 לבר מאדם הראשון הו' י'
 והני י' כחלו כרבי
 בו מומרוהין; וסיעתו.
 ותלמידיו. וייחוס דבר
 הימים עד לו. כלומר הוא
 חשב היחס בדברי הימים
 מאדם הראשון עד עצמו
 והוא לא אשתנו. משאר תורה
 שחללו בת' משה במדבר:
 אשתנו. נמי משאר תורה
 דירחיק יקרא איתן ולא שנים.

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

טו.

עין משפט נר מצוה

קלא א מיי פייג מהל
 מפלה הלכו י ועין
 שנחנות מנט עפין יע
 טושע' אי"מ מי מנה סתף
 1 ויגרד אלמס פסק ד'
 דמילע קר' רע: 7

תורה אור השלם

- 1 וקמת שם משה עבד ה'
 בארץ מאוב על פי ה'
 דברים לה ה
- 2 לקח את ספר התורה
 הזה ושמהם אתו מצד
 ארץ ברות ה' אליהם
 וקח שם פ' לה: 7
- דברים לא כי
 3 ואמר להם ברוך מפיו
 יקרא אלי כל הדברים
 האלה ואני כתב על הספר
 ביה: וימיהו לו יח
 4 ויהי אחר הדברים
 האלה וקמת יהושע בן נון
 עבד ה' בן משה ועשר
 יושים: כד כט
- 5 ואלקין את אהרן מת
 ויקברו אתו בגבעת פנימס
 בנו אשר נתן לו בהר
 אפרים: יהושע כד לג
- 6 ושמואל מת ויקברו לו
 כל ישראל ויקברו ברמה
 ויעברו ואלת הסיד
 האבות ואת הדיענים
 מקראי: שמואל א כה ג
- 7 משביל לאיתן האזרח:
 החלים ט א
- 8 מי העיר ממזרח צדק
 וקראו לרגלו יתן לפניו
 גוים ומליכים קר' יתן עשפר
 קרבו בקש קר' קשות:
 ישעיהו מא ב
- 9 לא בן עבדי משה ככל
 בתי נאמן הוא: 7
- מברכר י כ
- 10 מי אתן אפ' ופתבון
 מלי מ יתן בספר וקרא:
 איוב י כ
- 11 ובמה קר' אפוא כי
 מצאתי יתן בעיני אני
 ועמר הלאו בלבתי עמנו
 ונפלינו אני ועמך מכל
 העם אשר על פני
 הארץ: שמה לו טו
- 12 ותברך יקרא תרד
 גדלה עד מאד ויאמר מי
 אפוא הוא היג' צד יקרא
 לו ואל כל מבר' המוא
 וקראו עם ברוך וקרא:
 בראשית כו ג
- 13 ואימר אלהם ישראל
 אביהם את כן אפוא זאת
 עשו קחו ממורת הארץ
 בבליתם ותורידו לאיש
 מנהג מעט צד ומעט דבש
 נבאת ולט פסטים
 וקראו: בראשית מג א
- 14 ואימר את אחי אבי
 ממבקש הנדידה גא לי אפה
 דם רעים: בראשית לו טז
- 15 וקרא ראשית לו כי שם
 חלקת מחקק ספן ויחא
 ראשי עם צדקת י' עשה
 ומשפטיו עם ישראל:
 דברים לג א
- 16 איש יהיה בארץ עין
 איוב שמו ויהי האיש
 ההוא קם וישר וקרא
 אלהים וקר' מר':
- איוב א א
- 17 וקח הארץ השמנה
 הוא אם קר' יהש בה עץ
 אין והתחוקקם
 ולקוחם מפ' הארץ
 וקראו ימי בבורי ענבים:
 מברכר י כ
- 18 וקר'ש אין כל כי אם
 בבשה אחת קטנה אשר
 קנה ויהיה ותגלה עמו וגם
 בניו וקר'ו מפתו ואתכל
 ומפסו שתתה ובחוקו
 וישיב וקר'ו לו בכתי:
 שמואל ב י ב

חוקיה וסיעתו. בני דורו שהאריכו ימים אחריו: **כסבו ישעיה.** שהרגו מנשה (א) ולא כתב ספרו שלא היו הנביאים כותבים ספריהן אלא לפני מותן: **משלי קהלם.** דכתיב בספר משלי (כב) אשר העתיקו אנשי חוקיה וגו' ועל שחוקיה גרם להן לעסוק בתורה כדאמרין צמלק (פסגדתינ דף כד): **נעך חרצ** על פתח בית המדרש **כדי** נקרה הדבר על שמו: **אנשי כנסת הגדולה.** חגי זכריה ומללכי ורובכל ומרדכי וזכריהם: **כסבו יחזקאל.** שנתנבא בגולה ואינו יודע למה לא כתבו יחזקאל בעצמו אם לא מפני שלא נמנה גזירה לכתב צמורה לארץ וכתבו אלו לאחר שזאו לארץ וכן ספר דניאל שהיה בגולה וכן מגילת אסתר ושנים עשר מתוך שהיו נבואותיהם קטנות לא כתבו הנביאים עצמם איש איש ספרו וזאו חגי זכריה ומללכי וראו שרוב הקדש מסתלקת שהיו הם נביאים אחרונים ועמדו וכתבו נבואותיהם וכתפו נבואות קטנות עתם ועשאו ספר גדול שלא יאזדו ממחמת קטנים: **עד לו.** עד שיחם עצמו: **מסייע לוי' נו' עד שיהם עצמו.** שכתב דברי הימים עד שיחם נו' את עצמו: **ומאן אסקיה.** מי שיימה: **הניא כמאן דלמרי.** כל' הך דקמני לעיל [ד:] יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה אמר כי האי תנא דלקמיה דלמרי נמי יהושע כתב: **דמניא.** פלוגתא דמנאי צהאי וימת שס משה כו': **כמו שאמר להלן כו'.** אכולה מילתא קאי דקאמרי הקצ"ה אומר ומש' כותב כמה שמנינו שהנביאים כותבים מפ' רכס: **יחיד קורא אוסן.** כלומר אין מפסיקין בהן: **לימא ר"י הוי.** דלמר לא כתבס משה לפיכך נשמנו משאר התורה ודלא כר"ש: **הואיל ואישינו.** לכתוב דמעה אישנו: **ואימא יעקב כו'.** לא גרסינן לה: **ל"א (ג) גרסינן [למתניתא]** דלעיל [ד:] כמנינא דעשרה וקנים דקא חשיב אזכרה ושינן האזרחי בני קא חשיב אסף דקסבר משלשה בני קא חשיב **והא אמר רב כו'.** גבי ויחסם מכל האדם מנאינן האזרחי וגו' (מלכים) **ה (א) איתמר וכן הך דלמנין זה משה איתמר דהוא קרא איתמר דכתיב ציה ויהיין ולכלל וגו' (דק"א צ:] פרי ימינו סו. משכיל להימן האזרחי (מהללס פת) הימן אחרים הוה: ששנטי עינן. איוב שהאריך ימים רבים: **משל היה.** ללמוד ממנו משעות למקורגיס (א) על דמח הדין ושאין אלס נתפס על לערו: **איש היה.** אלמא הוה: **אלא מעשה ונלס אין כל וכו'.** וסיפיה דקרא ותלי לו (ט) לנת: **מי הוה.** משוס דכתיב ותהי: אימא**

ועל ידי שלמה ועל ידי בני קרח. לפי הספרים דגרסי שלמה ל"ל דאסף הוה משלשה בני קרח והוא אציאסף ולספרים דל"ג שלמה לא הוה אסף אציאסף אלא אסף היה מן הלויים המזרחיים וא"ל ולמהו ללא גרסי ליה אמאי לא חשיב ליה הך כתיב (מהללס עב) לשלמה אלהים משפטין וגו' ו"ל דודו אמרו והתפלל על שלמה תעד דכתיב צסוף המזמור כלו תפלות דוד וא"ל לספרים דגרסי שלמה הכתיב כלו תפלות דוד ו"ל לפי ססיינו דוד והא דכתיב נמי שיר המעלות לשלמה דוד כמו כן אמרו דכל חמש עשרה מעלות דוד אמרן ויש ספרים דקא חשיב אזכרה ושינן האזרחי וגריס לקמן דקא חשיב אזכרה וקא חשיב איתן והאמר רב איתן האזרחי הוה אזכרה ומשה איתן האזרחי דקא חשיב הכא יעקב וקשה להאי גירסא דמנא לן דוד כתב ספרו על ידי אזכרה כיון דאיתן האזרחי לאו היינו אזכרה: **ירמיה כתב ספרו וספר מלכים.** והא ללא כתב ישעיה דהיה קודם ירמיה ספר מלכים לפי שנהרג ולא היה צסוף וטלכיס מנחשה ואילן (לפי שנהרג) ואפילו ספרו לא כתב: **חזקיה וישעיהו.** כתבו ישעיה. לפי שחוקיה גרם להם לעסוק בתורה נקרא הדבר על שמו אזל הוה לא כתבו שהרי מת קודם לישעיה דמנשה (י) בן צמו הרב לישעיהו: **עך לו.** פיש ר"ח ע פסוק ולו אחים בני יהושפט (ד"ב) ומסיע לרב שייחם עצמו ועלה שייחוס עצמו כרב לפני זה הפסוק וקשה לפירושו דלכל' עד ולו בוי"ו א:

פ"ה דיהוקיא לא כתב ספרו לפי שהיה בחוצה ארץ. וקשה דהא רימיה נמי צמוה לארץ היה שהלך למזרחי ומנחם שס כמה גזרות ואל מניינו שחזר יותר לארץ ישראל:

שמונה פסוקים שבתורה. ה"ר משולם היה ממרין מנאן לקרות לאחד אותן (א) פסוקים שלא יקרא עמו שליח צבור (ב) ואין נראה לר"ם דהא כל התורה כולה נמי אחד קורא כדתנן במגילה (דף טא) קראו שנים יאלו ואמר בגמ' מנא מה שאין כן בתורה ואומר ר"ם (ד) יחיד קורא בלא הפסקה שלא יקראו שנים זה ד' פסוקים זה ד' ומה שנהגים עתה לקרו' שנים וכל המורה (א) אומר ר"ם כדי שלא יבטיח מי שאינו יודע לקרות בעצמו כענין שמנינו במסכת זכורים (פ"ג מ"ו) דתנן כל מי שידע לקרות קורא בעצמו ושאינו יודע לקרות מקרינן לפנינו נמנעו מלהביא זכורים התקינו שיהיו מקרינן את מי שידע לקרות ואת מי שאינו יודע לקרות והא דלמרי צירושלמי במגילה רבי שמואל בר רב יצחק על ל' כנישתא ומזו חזנא דקאים וקורא ולא קאי צר איניש תחמי א"ל אסור כשם שנתנה תורה על ידי סרסור כך אנו קריינן לנהוג זה על ידי סרסור אע"ג דמשמע שחזן עומד אלל הקורא לא יקרא עמו אלא יעמוד ויקרא אותם שיש להם לקרות כדי שתמתן תורה על ידי סרסור ויהי עמו קרא עמו ויעוד אומר ר"י דיכול להיות שקראת מסייע לו בצמת והא דמשמע במגילה שלא יקראו שנים היינו שניהם שוין צוקול רס:

אמר רב אומר ר"ש אפילו תימא ר"ש הואיל ואשתנו אשתנו: יהושע כתב ספרו והכתיב יומית יהושע בן נון עבד ה' דאסקיה אלעזר והכתיב ואלעזר בן אהרן מת דאסקיה פנתם דאסקיה גד החוזה ונתן הנביא דוד כתב ספר תהלים על ידי עשרה זקנים וליחשוב נמי איתן האזרחי אמר רב איתן האזרחי זה הוא אברהם כתיב הכא **7 איתן האזרחי וכתוב התם **8** מי העיר ממזרח צדק [וגו'] **9** קא חשיב משה וקא חשיב הימן והאמר רב הימן זה משה כתיב הכא הימן וכתוב התם **9** בכל ביתי נאמן הוא תרי הימן הוה משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב מסייעא ליה לר' לוי בר לחמא דא"ר לוי בר לחמא (א) איוב בימי משה היה כתיב הכא **10** מי יתן אפוא ויכתבון מלי וכתוב התם **11** ובמה יודע אפוא ואימא בימי יצחק דכתיב **12** מי אפוא הוא הצד ציד ואימא בימי יעקב דכתיב **13** אם כן אפוא זאת עשו ואימא בימי יוסף דכתיב **14** איפה הם רועים לא ס"ד דכתיב מי יתן בספר ויחזקו ומשה הוא דאיקרי מחוקק דכתיב **15** וירא ראשית לו כי שם חלקת מחוקק ספון רבא אמר איוב בימי מרגלים היה כתיב הכא **16** איש היה בארץ עוץ איוב שמו וכתוב התם **17** היש בה עץ מי דמי הכא עוץ התם עץ הכי קאמר להו משה לישראל ישנו לאותו אדם ששגותו ארוכות כעץ ומגין על דורו כעץ יתיב ההוא מרבנן קמיה דר' שמואל בר נחמני ויתיב וקאמר איוב לא היה ולא נברא אלא משל היה א"ל עליך אמר קרא איש היה בארץ עוץ איוב שמו אלא מועתה **18** ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קמנה אשר קנה ויחיה וכו' רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרויהוה איוב מעולי גולה היה ובית מדרשו בטבריא היה מיתבי ימי שנותיו של איוב משעה שנכנסו ישראל למצרים ועד שייצאו אימא**

איוב לא היה ולא נברא. האי לא סבר כריס לקיס דלמר צ"ר (א) איוב לא היה שזאו עליו יסורין ולא אמר הכתוב שזאו עליו (א) להודיען כמו של איוב שאילו זאו עליו היה יכול לעמוד כן דאי סבר האי אמורא דאיוב היה בעולם א"כ מאי קאמר שמו ושם עירו למה טובא איצטרך לאשמעינן מי הוא אומ' נדיק שהיה יכול לעמוד צאזמן יסורין:

אלמא כ' משען דאיתו אמר דמשה כתבו: תרי הימן הוה. בן בנו של שמואל: (עד שעשה סכולת נקיה). רבא אחי לסייעי למאן דאמר איוב בימי משה הוה. שדומה לעין נקי מחטא: אלא משל היה. כמו שאמר שלמה ים צדיקים שמניע אליהם כמעשה הרשעים ולא שמשה הוה: שיצאו. מכלל דבימי משה הוה ולא מעולי גולה: לעולם מעולי גולה אימא שהיה כשיעור שהיו ישראל במצרים והכי הוה

למך כעובא איצטרך לאשמעינן מי הוא אומ' נדיק שהיה יכול לעמוד צאזמן יסורין:

אלמא כ' משען דאיתו אמר דמשה כתבו: תרי הימן הוה. בן בנו של שמואל: (עד שעשה סכולת נקיה). רבא אחי לסייעי למאן דאמר איוב בימי משה הוה. שדומה לעין נקי מחטא: אלא משל היה. כמו שאמר שלמה ים צדיקים שמניע אליהם כמעשה הרשעים ולא שמשה הוה: שיצאו. מכלל דבימי משה הוה ולא מעולי גולה: לעולם מעולי גולה אימא שהיה כשיעור שהיו ישראל במצרים והכי הוה

(א) נראה לדנינו גרס נב"י וע"י שלמה וכמו שהובא בח"א ולפיכך הולך לומר דקשיב י' לנד מאלס הראשון: